

ตัวแบบของตัวละครชายจากละครโทรทัศน์ เรื่อง บุพเพสันนิวาส เนริสา ชัยศุภมวงคอลลารป^{1*} และ จิรยุดธ์ สิทธิพันธุ์²

Male character's Archetype from the TV drama "Love Destiny"

Nerisa Chaisupamongkollarp^{1*} and Jirayudh Sinthuphan²

¹หลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

²ภาควิชาภาษาไทยและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

¹Communication Arts, Faculty of Communication Arts, Chulalongkorn University, Pathum Wan, Bangkok, 10330

²Speech Communication and Performing Arts, Faculty of Communication Arts, Chulalongkorn University, Pathum Wan, Bangkok, 10330

*Corresponding author. E-mail: nerisa.c@rmutp.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแบบที่ปรากฏในตัวละครชาย และความแตกต่างของตัวแบบที่ปรากฏในตัวละครชายของผู้ชมที่มีเพศสถานะต่างกัน ของละครโทรทัศน์ เรื่อง บุพเพสันนิวาส ที่ได้รับอัตราความนิยม (Rating) สูงสุด การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแนวทางปรากฏการณ์วิทยา และใช้แนวคิดตัวแบบ (Archetype) สำหรับการสร้างตัวละครในภาพยนตร์ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากแนวคิดจิตไร้สำนึกที่สะสมมาแต่อดีตกาล (Archetypes of the collective unconscious) ของ Carl G. Jung ซึ่ง Joseph Campbell นำมาประยุกต์เป็นตัวแบบ 12 แบบ ในทฤษฎีการผจญภัยของวีรบุรุษ (Hero's Journey) เพื่อใช้ศึกษาตัวละครนำชายจำนวน 5 ตัวละคร ได้แก่ หมั่นสุนทรเทวา หมั่นเรืองราชภักดี หลวงสรศักดิ์ จ้อย และออกญาโหราธิบดี การเก็บข้อมูลหลักในการวิจัยมาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ชมละครโทรทัศน์ จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มผู้หญิงโสด ผู้หญิงสมรส ผู้ชาย และกลุ่มเพศทางเลือก รวมทั้งการวิเคราะห์เอกสารผลการวิจัยพบว่า ตัวละครชายทุกตัวปรากฏตัวแบบที่หลากหลายจากทั้ง 12 ตัวแบบ โดยแบ่งออกเป็นตัวแบบหลักและตัวแบบรอง ซึ่งตัวแบบที่ปรากฏมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ผลจากการวิจัยพบปัจจัยความสำเร็จของการสร้างตัวแบบและการคัดเลือกนักแสดงในละครโทรทัศน์ไทย 3 ประเด็น ได้แก่ แวดล้อมด้วยจอมยุทธ์ เหมือนมนุษย์ที่แท้จริง มีทุกสิ่งให้เลือกสรร ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการสร้างตัวละครเพื่อสนับสนุนให้ละครได้รับความนิยม

คำสำคัญ: ตัวแบบ ตัวละครชาย ละครโทรทัศน์ บุพเพสันนิวาส

Abstract

The purpose of this research is to study the archetype that appears in male characters and the difference in appearance in male characters of the different sex from TV drama "Love Destiny" which is received the highest rating. This research uses qualitative research methodology by the phenomenological approach and it also uses the concept of Archetype for the creation of characters in the movie. Based on Carl G. Jung's archetypes of the collective unconscious, Joseph Campbell later applied it into the twelve models of Hero's Journey in his study which is used to describe the five male lead characters. The main data collected from in-depth interviews of 30 television drama viewers which were divided into groups of single women, women, men, and transgender including document analysis. The research found that all male characters appear in a variety of twelve styles, divided into primary and secondary archetype. The appearance patterns were slightly different in each group. The results of the research show three success factors of archetype creating and casting in Thai TV Series is actors are professional, there are similar to human and there are many different characters.

Keywords: Archetype, Male Character, TV Series, Love Destiny

บทนำ

“รูปรغام มีฝีมือในการรบ กล้าหาญ เจ้าชู้” เป็นลักษณะของตัวละครพระเอกในวรรณคดีไทยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ตามที่ปรากฏในคำนิยมของศาสตราจารย์ ดร.รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ ในหนังสือ “ชายในวรรณคดี” ของ มาลัย (จุฑารัตน์) สามารถสะท้อนให้เห็นภาพรวมของผู้ชายในอดีต ซึ่งหากพิจารณาถึงตัวละครชายที่ปรากฏในวรรณคดีอมตะหลายเรื่อง จะพบคำอธิบายบุคลิกลักษณะและพฤติกรรม เช่น อิเหนา เป็นชายรูปรغامมีเสน่ห์ วาจาอ่อนหวาน เก่งกาจในการใช้กริชและกระบี่ และมีเมตตากรุณา ขุนแผน มีรูปร่างหน้าตางดงามคมสัน สติปัญญาเฉลียวฉลาด เจ้าชู้ เป็นนักรักและนักรบ ซึ่งหากเทียบกับภาพของผู้ชายในปัจจุบัน พบว่า มีความแตกต่างออกไปหลายประเด็น จากการเสวนาในหัวข้อความเป็นชายในวรรณคดีไทย โดย พรธาดา สุวัธนวิช และอภิรักษ์ ชัยปัญหา พบว่า คำนิยมของชายมีการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ตามยุคสมัยใหม่ เช่น แสดงความเป็นปัจเจกมากขึ้น ความเป็นสุภาพบุรุษใช้สติปัญญามากกว่าพลังกำลัง ซึ่งลักษณะใหม่บางประการยังมีลักษณะผู้ชายในยุคเก่าปะปนอยู่ เช่น ความเป็นผู้นำ การประสบความสำเร็จในชีวิต ฯลฯ ในงานของ นันทภักซอร์ ภูมิธรรมรัตน์ (2558) พบว่า ตัวละครชายที่เป็นสุภาพบุรุษต้องมีความสมบูรณ์แบบ เป็นผู้มีคุณธรรม มีคุณธรรม ให้เกียรติสุภาพสตรีและบุคคลอื่น รวมถึงการศึกษาเรื่อง ภาพตัวแทนของ “ผู้ชายในฝัน” ในละครโทรทัศน์แนวโรมานซ์ ของนลินทิพย์ เนตรวงศ์ (2560) ที่พบว่า ผู้ชายในฝัน มีลักษณะของความเป็นบุรุษเพศ (Masculine) แต่มีมิติความเป็นผู้หญิง (Feminine) แสดงให้เห็นว่าภาพตัวละครของผู้ชายที่ปรากฏในสื่อ มีทั้งส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปตามวันเวลา สภาพบริบทสังคม และสะท้อนให้เห็นถึงกระแสความนิยมในตัวละครชายที่เปลี่ยนไป

ในปี 2561 ละครโทรทัศน์ เรื่อง บุพเพสันนิวาส ได้รับความนิยมและประสบความสำเร็จในการสร้างอัตราความนิยม (Rating) สำหรับตอนจบทั่วประเทศที่ 18.6 เฉพาะกรุงเทพฯ ที่ 23.5 โดยเฉพาะตัวละครชาย เช่น ปรากฏการณ์ อโยธยาคิวท์บอย อโยธยาเซ็กซี่บอย บอยแบนด์อโยธยา ซึ่งหากศึกษาจากนิยาย โดยรอมแพงและบทละคร พบว่า ตัวละครในเรื่องมีเป็นจำนวนมาก แบ่งเป็นตัวละครชายหลักและรองถึง 14 ตัวละคร ที่มีบุคลิกภาพ พฤติกรรม และบทบาทหน้าที่แตกต่างกันไป ทั้งเรื่องหน้าตา รูปร่าง ซาดิตระกูล ตำแหน่งหน้าที่ทางราชการ ความสามารถ นิสัยส่วนตัว และมีตัวละครที่อ้างอิงมาจากบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ถึง 11 ตัวละคร ส่งผลให้ผู้ชมละครโทรทัศน์กระจ่ายความสนใจในตัวละคร ทั้งนี้การสร้างตัวละครนั้นมีการนำทฤษฎีทางจิตวิทยาประยุกต์ใช้ เช่นแนวคิดของ Carl G. Jung เสนอทฤษฎีบุคลิกภาพแบบจัดประเภท (Psychological Type) มีสาระสำคัญว่า พฤติกรรมของมนุษย์ที่ดูเหมือนจะมีความหลากหลายและแตกต่างกัน แท้จริงแล้วพฤติกรรมเหล่านั้นเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบและมีความคงที่ (Consistent) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้และการตัดสินใจของแต่ละบุคคล (Myers, 1980: 2-4) แนวคิดเรื่อง Archetype ของ Jung ส่งอิทธิพลต่อ Joseph Campbell นักเขียนชาวอเมริกันผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการฟื้นฟูคุณค่าของเทพปกรณัมกลับมาสู่กระแสสังคมโลก และสรุปวงจรการผจญภัยของวีรบุรุษที่ปรากฏในเทพปกรณัมเหล่านั้นออกมาเป็นทฤษฎี “Monomyth” (Campbell, 1973: 2) หรือ “เทพปกรณัมหนึ่งเดียว” รวมถึง David Silverman (2015) นักจิตวิทยา บำบัดได้นำแนวคิดของ Jung มาวิเคราะห์เป็นต้นแบบที่ได้รับความนิยมในการสร้างเป็นตัวละครในภาพยนตร์ ในบทความเรื่อง 12 Best Character Archetypes For Film ได้แก่ คนธรรมดาหรือคนข้างบ้าน (The Everyman) ผู้ไร้เดียงสา (The Innocent) วีรบุรุษ/ทหาร (The Hero) ผู้แสวงหา (The Explorer) ผู้พิทักษ์/ปกครอง (The Caregiver) นักต่อต้าน/กบฏ (The Rebel) นักกลยุทธ (The Trickster) คู่รัก/คู่ชีวิต (The Lover) นักประดิษฐ์/นักสร้างสรรค์ (The Creator) ผู้พิทักษ์กฎ/ราชา (The Ruler) นักปราชญ์ (The Sage) นักมายากล (The Magician) ซึ่งนักเขียนสามารถนำแนวคิดต้นแบบดังกล่าวไปใช้ในการสร้างเรื่องราว ซึ่งในงานวิจัยได้นำมาปรับให้เข้ากับบริบทของสังคมไทยเพื่อทำการศึกษาถึงต้นแบบของตัวละครนำชายในละครโทรทัศน์ เรื่อง บุพเพสันนิวาส ดังนี้

ชายหนุ่มข้างบ้าน (The Everyman)	ผู้ชายธรรมดา ที่พบเห็นได้ทั่วไป เป็นมิตร เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย มีความจริงใจ เอาใจใส่ มีคุณธรรม ผู้ชายแบบนี้มักแสดงให้เห็นว่ามีความสุขกับชีวิตและสิ่งที่เขาทำ
ชายหนุ่มข้างฝัน (The Innocent)	ผู้ชายไร้เดียงสา เพื่อฝัน บริสุทธิ เต็มไปด้วยคุณธรรม เชื่อมมั่นในความรัก ความหวัง ความศรัทธาและความภักดี

ชายหนุ่มผู้กล้าหาญ (The Hero)	นักรบผู้กล้า ต่อสู้เพื่อสิ่งที่ถูกต้อง หยิ่งย่อง ต้องการพิสูจน์ตัวเอง โดยอาจใช้ความรุนแรงบ้าง
ชายหนุ่มนักสำรวจ (The Explorer)	ชายหนุ่มผู้รักการเสาะแสวงหา ชอบการเดินทางจากบ้านเมือง เป็นคนมีความรู้ มีเป้าหมายในการใช้ชีวิต และบางครั้งก็รักอิสระเหลือเกิน
ชายหนุ่มผู้แสนดี (The Caregiver)	ชายหนุ่มกลุ่มนี้ช่วยเหลือดูแลคนที่ไม่สามารถป้องกันตนเองได้ เต็มไปด้วยความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้ออาทร ความคุ้มครอง มีความสุขที่สุดเมื่อเขาสร้างความแตกต่างในชีวิตของคนอื่นได้
ชายหนุ่มนักปฏิวัติ (The Rebel)	ผู้ชายแนวกบฏ ไม่เคยสนใจสิ่งที่อยู่ในลูในทาง มีวิถีคิดแบบใหม่ ๆ แม้จะมีความรุนแรงบ้างในบางที่ แต่เป้าหมายก็เพื่อความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น
ชายหนุ่มจอมหลอกลวง (The Trickster)	มีสติปัญญา ใช้ความฉลาดในการหลอกลวงผู้อื่น หลีกแหลมกว่าทุกคน บางครั้งหลอกลวงเพื่อความเพลิดเพลินและขบขัน บ่อยครั้งที่ชายหนุ่มแบบนี้จะดูเหมือนเป็นคนตลก แต่เป็นตลกร้าย
ชายหนุ่มคนรัก (The Lover)	หนุ่มสุดโรแมนติก มีความรักแท้ที่ยั่งยืน เต็มไปด้วยมิตรภาพ มีความผูกพันกับคนรักเพื่อน ซึ่งบางครั้งความรักก็เกิดขึ้นจากความขัดแย้งในที่แรก
ชายหนุ่มผู้สร้างสรรค์ (The Creator)	ชายหนุ่มแบบนี้เป็นศิลปิน หรือนักดนตรี เต็มไปด้วยจินตนาการ มีทักษะและมีพรสวรรค์ ใช้ความสามารถในการสร้างงาน การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ละทิ้งได้ทุกอย่าง ทั้งความรักและเงินทอง
ชายหนุ่มนักปกครอง (The Ruler)	ชายหนุ่มที่เกิดมากับความมุ่งมั่นที่จะควบคุมดูแล มีความเป็นผู้นำ เข้มแข็ง สร้างความสามัคคี ใช้อิทธิพลเพื่อประโยชน์แก่คนอื่น ประนีประนอม และมีน้ำใจ
ชายหนุ่มนักปราชญ์ (The Sage)	เก่ง ฉลาด มีความรู้ความเข้าใจแหล่งที่มาของภูมิปัญญา เป็นผู้พิทักษ์ความจริง ให้คำปรึกษา สอนคนอื่นให้ทำตามแนวทางที่แท้จริง ไม่สนใจความมั่งคั่งทางวัตถุ
ชายหนุ่มผู้วิเศษ (The magician)	มีฝีมือดีเยี่ยมในการจัดการ สร้างการเปลี่ยนแปลงเหนือธรรมชาติ สร้างแรงบันดาลใจให้คนอื่น มีความพยายามควบคุมอำนาจลับที่ซ่อนเร้น

จากความสำเร็จของละครโทรทัศน์เรื่องดังกล่าวจึงสนใจที่จะศึกษาว่าตัวละครชายจากละครโทรทัศน์ เรื่อง บุพเพสันนิวาส มีตัวแบบเป็นอย่างไร รวมถึงเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของตัวแบบที่ปรากฏในตัวละครชายของผู้ชมละครโทรทัศน์ที่มีเพศสถานะต่างกัน

วัตถุประสงค์และวิธีการ

การศึกษาครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิจัยแนวทาบปรากฏการณ์วิทยา การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ชมละครโทรทัศน์ เรื่อง บุพเพสันนิวาส ที่มีเพศสถานะต่างกัน ได้แก่ เพศหญิง แบ่งเป็น ผู้หญิงที่สถานภาพโสด จำนวน 10 คน ผู้หญิงที่มีสถานภาพสมรส จำนวน 7 คน เนื่องจากในการทบทวนวรรณกรรมในประเด็นที่เกี่ยวข้องพบว่า เพศหญิงที่มีสถานภาพต่างกัน มีรูปแบบในการตีความบุคลิกลักษณะของตัวละคร และการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่แตกต่างกัน เพศชาย จำนวน 5 คน และเพศทางเลือก 8 คน รวมทั้งหมด 30 คน การศึกษาใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกพร้อมการตอบแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับตัวแบบของตัวละครชายจากแนวคิดเรื่องตัวแบบ (Archetypes) ของ Carl G. Jung ศึกษาตัวละครนำ (Main character) จำนวน 5 ตัวละคร ได้แก่ หมื่นสุนทรเทวา หมื่นเรืองราชภักดี หลวงสรศักดิ์ จ้อย และออกญาโหราธิบดี ซึ่งได้รับความนิยมจากกลุ่มผู้ชมละครโทรทัศน์ โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากข่าว บทความที่ปรากฏตามสื่อมวลชน และสำรวจกระทู้เว็บไซต์พันทิป ได้แก่ หนุ่ม ๆ กรุงศรีอยุธยา ในละครบุพเพสันนิวาสชอบความหล่อของใครมากที่สุด นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สร้างแบบสำรวจความนิยมผ่านแอปพลิเคชันไลน์ และเฟซบุ๊ก จำนวน 100 คน ขั้นตอนของการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเทคนิคการฉายภาพความคิด (Projective Technique) โดยก่อนเริ่มการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้สอบถามกลุ่มตัวอย่างถึงตัวละครชายที่ชื่นชอบ

กลุ่มมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์

พร้อมนำเสนอภาพแสดงบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมของตัวละครทั้งห้า ตามข้อความที่บริษัท บรอดคาซท์ ไทย เทเลวิชั่น จำกัด ทำขึ้นเพื่อประชาสัมพันธ์ และอธิบายบุคลิกลักษณะ และพฤติกรรมตามแนวคิดของ Carl G. Jung ทั้ง 12 แบบให้กลุ่มตัวอย่างได้เข้าใจ พร้อมกับภาพและเอกสารสรุป เพื่อใช้ประกอบในการตอบคำถามสัมภาษณ์ โดยมีแบบสัมภาษณ์ใช้เป็นกรอบในการตั้งคำถาม โดยข้อจำกัดในการวิจัยครั้งนี้ คือ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลที่เป็นผู้ชมละครโทรทัศน์ เรื่อง บุพเพสันนิวาส อย่างครบถ้วนทุกตอนตลอดการออกอากาศ ทำให้เกิดข้อแตกต่างในจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เป็นรายบุคคล เพื่อตอบคำถามนำการวิจัย 2 ข้อ ได้แก่ ตัวแบบใดบ้างที่ปรากฏในตัวละครชาย และตัวแบบของตัวละครชายที่ปรากฏมีความแตกต่างกันอย่างไรในกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศสถานะที่แตกต่างกัน สำหรับในงานวิจัยนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่หลากหลาย ผู้วิจัยจึงแบ่งประเภทตัวแบบที่ปรากฏออกเป็น 2 ประเภท คือ ตัวแบบหลัก คือ ที่กลุ่มตัวอย่างเลือกให้เป็นตัวแบบแรกของตัวละคร ส่วนตัวแบบรอง คือ ตัวแบบถัดมาที่กลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลว่าเป็นบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมของตัวละครเช่นกัน

หมื่นสุนทรเทวา = คนรัก กล้าหาญ แสнді นักปกครอง

หญิงโสด เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสำคัญกับตัวแบบคนรัก โดยกล่าวถึงความรักเดียวใจเดียวของตัวละครที่มีต่อตัวละครกระเถิบ (นางเอก) ซึ่งค่อย ๆ พัฒนาขึ้นจากความไม่ชอบในตอนแรก เมื่อเริ่มมีความรักได้ใช้สายตารอยยิ้มที่สื่อถึงความรู้สึก ตามใจ เอาใจด้วยการพาไปเที่ยวป่าต่าง ๆ แอบซื้อของขวัญ ผู้หญิงสมรส ตัวแบบของผู้ชายแสнді เป็นตัวแบบแรกที่เป็นบุคลิกลักษณะเด่นของตัวละครหมื่นสุนทรเทวา ด้วยพฤติกรรมการตามใจ รับฟังความคิดเห็นผู้ชาย ระบุเรื่องความกล้าหาญเป็นตัวแบบหลัก ซึ่งแสดงออกในลักษณะของการทำงาน สำหรับกลุ่มสุดท้าย **เพศทางเลือก** มีตัวแบบที่แตกต่างจากสามกลุ่มแรก คือ นักปกครอง เนื่องจากการปฏิสัมพันธ์กับตัวละครบ่าวอย่างจ้อย มีการออกคำสั่ง การใช้พระเดชพระคุณ และประเด็นเรื่องหน้าที่การงานที่ประสบความสำเร็จ

ตารางที่ 1 ตัวแบบของหมื่นสุนทรเทวา

หมื่นสุนทรเทวา	ตัวแบบ
หญิงโสด	คนรัก กล้าหาญ แสнді
หญิงสมรส	แสнді คนรัก กล้าหาญ
ชาย	กล้าหาญ แสнді คนรัก
เพศทางเลือก	คนรัก นักปกครอง แสнді

หมื่นเรืองราชภักดี = แสнді กล้าหาญ คนรัก นักปกครอง หมู่บ้าน

เพศทางเลือก ระบุตัวแบบมากถึง 4 ตัวแบบ โดยให้ข้อมูลว่าเป็นตัวละครที่มีพฤติกรรมหลากหลาย แต่ไม่เด่นชัด จึงไม่สามารถตัดสินได้ว่าตัวแบบใดที่โดดเด่นกว่ากัน เพราะมีทั้งความแสндіเหมือนเพื่อนที่สามารถคบหาได้สนิทใจ ไม่ว่าจะกับเพศใด หมื่นเรืองราชภักดีสามารถเข้ากับทุกคนได้ คอยให้ความช่วยเหลือเมื่อยามมีภัย ผู้หญิงสมรส เห็นว่าตัวละครมีตัวแบบผู้ชายกล้าหาญ คือ มีความสามารถทำงานให้บ้านเมืองได้ มีฝีมือในการต่อสู้ ขณะที่หญิงโสด มองว่าหมื่นเรืองราชภักดีมีตัวแบบของความแสндіเป็นเพื่อนสนิทที่ปรึกษาได้ทุกเรื่อง ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้ชาย มองเรื่องความกล้าหาญเกี่ยวกับการเผด็จศึกอั้งยี่ ความกว้างขวาง มีญาติเป็นข้าราชการที่มีอำนาจ ก้าวหน้าไม่ต่างจากตัวละครพระเอก

ตารางที่ 2 ตัวแบบของหมื่นเรื่องราชภัคดี

หมื่นเรื่องราชภัคดี	ตัวแบบ
หญิงโสด	แสนดี หนุ่มข้างบ้าน กล้าหาญ
หญิงสมรส	กล้าหาญ แสนดี คนรัก
ชาย	แสนดี คนรัก นักปกครอง
เพศทางเลือก	หนุ่มข้างบ้าน แสนดี คนรัก กล้าหาญ

หลวงสรศักดิ์ = กล้าหาญ นักปฏิวัติ แสนดี นักปกครอง

กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันว่า ตัวแบบความกล้าหาญเป็นตัวแบบที่ชัดเจนที่สุด ทั้งความกล้าในการต่อกรกับขุนนางชั้นผู้ใหญ่ อย่างเจ้าพระยาวิชเยนทร์ มีฝีมือในการต่อสู้สูงมากเมื่อเทียบกับตัวละครชายอื่น ๆ สมชายชาตรี ตัวแบบต่อมาในกลุ่มตัวอย่างผู้หญิงโสดและเพศทางเลือก คือ ชายหนุ่มนักปฏิวัติ เพราะตัวละครแสดงให้เห็นถึงความคิดที่อยู่นอกกรอบ ยึดมั่นในความเชื่อของตัวเอง ต้องการให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ส่วนกลุ่มผู้หญิงสมรสและผู้ชาย ให้ความเห็นว่าหลวงสรศักดิ์ มีตัวแบบของชายหนุ่มผู้แสนดี ในด้านความรักและความเคารพที่มีต่อพระเพทราชา ผู้เป็นบิดา และตัวแบบของนักปกครอง ด้วยชาติกำเนิดทำให้มีสิทธิในการขึ้นครองราชย์ ทำให้ฉายแววความเป็นผู้นำ

ตารางที่ 3 ตัวแบบของหลวงสรศักดิ์

หลวงสรศักดิ์	ตัวแบบ
หญิงโสด	กล้าหาญ นักปฏิวัติ
หญิงสมรส	กล้าหาญ แสนดี นักปกครอง
ชาย	กล้าหาญ แสนดี นักปกครอง
เพศทางเลือก	กล้าหาญ นักปฏิวัติ

จ้อย = หนุ่มข้างบ้าน ข่างฝั้น แสนดี

หนุ่มข้างบ้านและหนุ่มข่างฝั้น เป็นตัวแบบที่กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มระบุให้กับตัวละครจ้อย ความเป็นบ่าวทำให้จ้อยเปรียบเสมือนผู้ชายธรรมดาเพียงหนึ่งเดียวในละครโทรทัศน์เรื่องนี้ กลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลว่า จ้อยเปรียบเสมือนตัวแทนของกลุ่มผู้ชม สามารถถูกดูถูกว่า กล้าล้อเจ้านาย เป็นทุข์และเป็นท่วงเป็นใยเจ้านาย กลุ่มตัวอย่างหญิงโสดและสมรส เห็นว่า เป็นตัวละครที่มีตัวแบบหนุ่มข่างฝั้น จินตนาการ เพราะประพุดกับสัตว์เลี้ยงเหมือนเป็นคน ชอบบอมยิ้ม เช่นกับการกระทำของเจ้านาย นอกจากนี้ในกลุ่มผู้ชายได้จัดให้ตัวละครจ้อยอยู่ในตัวแบบของชายหนุ่มแสนดี เนื่องจากเชื่อฟังและคอยรับใช้เจ้านาย เช่นเดียวกับเพศทางเลือกที่มองว่า ตัวละครนี้ยอมรับโทษโดนเหมือนแทนเจ้านาย โดยไม่โกรธเคือง ซึ่งเป็นลักษณะของความแสนดี คอยช่วยเหลือบ่าวคนอื่น

ตารางที่ 4 ตัวแบบของนายจ้อย

จ้อย	ตัวแบบ
หญิงโสด	หนุ่มข้างบ้าน ช่างฝัน
หญิงสมรส	หนุ่มข้างบ้าน ช่างฝัน
ชาย	หนุ่มข้างบ้าน ช่างฝัน แสนดี
เพศทางเลือก	หนุ่มข้างบ้าน ช่างฝัน แสนดี

ออกญาโหราธิบดี = กล้าหาญ นักปราชญ์ นักปกครอง แสนดี

กลุ่มตัวอย่างผู้หญิงโสดและเพศทางเลือก ให้คำตอบว่า ตัวละครมีตัวแบบของนักปราชญ์ เนื่องจากมีความสามารถทางการใช้ภาษา แต่งหนังสือจินตตามณี มีความสามารถในการทำนายตามหลักโหราศาสตร์ นอกจากนี้ยังมีตัวแบบของนักปกครอง มีหน้าที่การงานใหญ่โต เป็นที่เคารพนับถือเกรงใจของทุกคน ส่วนเรื่องในบ้านก็สามารถดูแลปกครองคนในบ้านได้อย่างเรียบร้อย ส่วนกลุ่มเพศทางเลือกกับผู้ชาย ให้ตัวแบบชายผู้แสนดี เนื่องจากรักและเอ็นดูหลานสาว คือ การเกด กลุ่มผู้ชายและผู้หญิงสมรส ยังระบุว่า ออกญาโหราธิบดีมีตัวแบบของความกล้าหาญ มาจากความกล้าหาญในการทูลทัดทานพระมหากษัตริย์ในเรื่องที่ไม่เห็นด้วย และตัวแบบนักปฏิบัติได้มาจากกลุ่มผู้หญิงสมรส เพราะพร้อมให้การสนับสนุนในสิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 5 ตัวแบบของออกญาโหราธิบดี

ออกญาโหราธิบดี	ตัวแบบ
หญิงโสด	นักปราชญ์ นักปกครอง นักสร้างสรรค์
หญิงสมรส	กล้าหาญ นักปฏิบัติ
ชาย	กล้าหาญ แสนดี
เพศทางเลือก	นักปราชญ์ นักปกครอง แสนดี

นอกจากตัวแบบหลักตามที่ได้วิจัยได้รายงาน กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มยังได้ให้คำตอบถึงตัวแบบอื่น ๆ หรือตัวแบบที่ปรากฏขึ้นเป็นอันดับรองลงมาของตัวละครนำทั้ง 5 ตัว เช่น หมื่นสุนทรเทวาเป็นตัวละครที่ได้มีตัวแบบปรากฏมากที่สุดถึง 8 ตัวแบบ ส่วนตัวละครชายอื่นที่นอกเหนือจากตัวละครนำ พบว่า ตัวละครพระเพทราชามีตัวแบบที่ใกล้เคียงกับหลวงสรศักดิ์จากความเป็นพ่อลูก เจ้าพระยาวิไชยเณทร์ หรือคอนสแตนติน ฟอลคอน มีตัวแบบของความหลอกลวง ซึ่งปรากฏมากที่สุดในบรรดาตัวละครชายทั้งหมด แม้ว่าจะมีตัวแบบชายคนรักปรากฏอย่างชัดเจนพอกัน ส่วนตัวละครที่ไม่ได้มีบทบาทมากนักในละคร เช่น หลวงศรียศและศรีปราชญ์ ก็มีตัวแบบที่กระจายไม่ชัดเจน แต่กลุ่มตัวอย่างจะให้คำอธิบายถึงรูปลักษณะภายนอกที่สะดุดตา เช่น หล่อ คมเข้ม และน่ารัก เป็นต้น

อภิปรายผลการศึกษา

ตัวละครชายทั้ง 5 ตัวละคร ที่ทำการศึกษาปรากฏตัวแบบตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 1 ตัวแบบจาก 12 ตัวแบบ โดยสามารถแบ่งออกเป็นตัวแบบหลัก (ตัวแบบแรกที่กลุ่มตัวอย่างตอบให้กับตัวละคร) และตัวแบบรอง (ตัวแบบอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างตอบลำดับถัดมาตามที่สามารถพิจารณาได้) ซึ่งตัวแบบหลักที่ปรากฏในกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ

สถานที่ที่ต่างกันมีความแตกต่างกันในบางกลุ่ม และบางตัวละครเหมือนกันในทุกกลุ่มตามสถานการณ์ และประสบการณ์ในชีวิต ซึ่งสามารถอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าได้ 2 ประเด็น คือ ตัวละครนำชายมีตัวแบบหลักที่ปรากฏมากกว่า 1 ตัวแบบ ตามทฤษฎีของ Carl G. Jung ที่เชื่อว่ามนุษย์สามารถประกอบด้วยตัวแบบ (Archetype) ที่หลากหลายได้ ดังนั้นในการสร้างตัวละครให้สามารถแสดงให้เห็นถึงด้านต่างๆ ได้ตามแบบของความเป็นมนุษย์จึงมีความสำคัญ โดยอธิบายผ่านประเด็นที่ 1 คาแรคเตอร์ครบเครื่อง หมายถึง ตัวละครชายแต่ละบทบาทในละครโทรทัศน์บุพเพสันนิวาส สามารถจำแนกตัวแบบได้มากกว่า 1 ตัวแบบ ในขณะที่จำนวนตัวละครชายที่มีเป็นจำนวนมากทำให้สามารถสะท้อนตัวแบบทั้ง 12 ตัวแบบตามแนวคิดที่ใช้ได้อย่างครบถ้วน และความสำเร็จในการแสดงตัวแบบที่หลากหลายมาจากการแสดงที่สมบทบาทของนักแสดง ตามแนวคิดเรื่องการคัดเลือกนักแสดง และการทดสอบความเข้ากันของนักแสดง ซึ่งนับเป็นแนวคิดที่ได้ปฏิบัติจริงและได้รับการยอมรับในระดับสากล โดยในประเด็นที่ 2 นักแสดงนำมีการแสดงที่ครบรส หมายถึง การแสดงที่มีคุณภาพ สามารถแสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดได้อย่างชัดเจนทั้ง รัก ชอบ โกรธเกลียด ตลก มีความสอดคล้องกันในทุกตัวละครอย่างมีจังหวะ เป็นส่วนส่งเสริมให้ตัวแบบที่ครบเครื่องสามารถแสดงศักยภาพออกมาได้อย่างเต็มที่ และเป็นผลทำให้ตัวละครชายในละครโทรทัศน์ เรื่อง บุพเพสันนิวาสได้รับความนิยมดังที่ปรากฏเป็นกระแสในช่วงเวลาที่ออกอากาศ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 คาแรคเตอร์ครบเครื่อง

ตัวละครนำชายในละครโทรทัศน์ เรื่อง บุพเพสันนิวาส ในทัศนะของกลุ่มตัวอย่างสามารถจำแนกตัวแบบได้มากกว่า 2 ตัวแบบ และตัวละครหมื่นสุนทรเทวา ออกญาโหราธิบดี ซึ่งเป็นตัวละครที่ได้รับความนิยมจากกลุ่มผู้ชมละคร มีตัวแบบตามการรับรู้ระหว่าง 6-8 แบบ เนื่องจากตัวละครมีความคล้ายคลึงกับมนุษย์มาก หรือที่เรียกว่า ตัวละครกลม (Round Character) ไม่มีตัวละครดีหรือร้ายอย่างชัดเจน สอดคล้องกับการศึกษาของ Irwin และ Dyanne (2012) เกี่ยวกับตัวแบบของแม่ตที่ปรากฏในนิทานปรัมปราสู่บทบาทของแม่ตในละครบรอดเวย์อเมริกัน พบว่า ตัวละครแม่ตมีบุคลิกลักษณะที่ซับซ้อนมากขึ้น จากแต่เดิมจะมีแค่มิติเดียวคือ ลักษณะชั่วร้าย แม่ตในยุคสมัยใหม่มีบางแง่มุมซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงจริยธรรมและความซื่อสัตย์ในจิตใจเพิ่มขึ้นมา เช่นเดียวกับ David Silverman (2015) กล่าวไว้ในบทความเกี่ยวกับการสร้างตัวละครในภาพยนตร์ว่า ตัวละครอย่าง โดโรธี ในภาพยนตร์พ่อมดแห่งออซ เป็นส่วนผสมระหว่างความไร้เดียงสากับการเป็นนักสำรวจ สอดคล้องกับข้อมูลจากการเสวนา ‘ความเป็นชายในวรรณคดีไทย’ โดย พรธาดา สุวีธนวนิช ว่าการแสดงบุคลิกของตัวละครในปัจจุบันต่างจากในอดีตหรือในวรรณคดี เพราะตัวละครจะมีลักษณะที่ไม่ใช่แค่ดี-ชั่ว ขาว-ดำ แต่ทำให้เห็นทั้งด้านดีและไม่ดี นอกจากนี้ในละครโทรทัศน์ เรื่อง บุพเพสันนิวาส ยังประกอบด้วยตัวละครชายมากถึง 14 ตัวละคร ซึ่งแต่ละตัวละครมีบทบาท ความโดดเด่น ความหลากหลายสามารถสะท้อนตัวแบบได้ครบถ้วนจึงทำให้สัมผัสกับกลุ่มผู้ชมได้กว้างในหลากหลายกลุ่ม ดังนั้น การสร้างตัวละครจากแนวคิดทางจิตวิทยาของ Carl G. Jung จึงควรสร้างให้ตัวละครมีบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมที่หลากหลาย และมีตัวละครจำนวนมากพอที่จะเป็นตัวแทนของคนประเภทต่างๆ ในสังคม ซึ่ง ฌีเลีย ศิริกรวิไล (2560) กล่าวถึง การดัดแปลงบทประพันธ์เป็นบทละครโทรทัศน์ในยุคทีวีดิจิทัลว่า ตัวละคร (Characters) ในการดัดแปลงบทประพันธ์ นักเขียนบทต้องหาตัวละครหลัก (Protagonist) ตัวร้ายหรือตัวอุปสรรค (Antagonist) และตัวแวดล้อม (Supporting Characters) ทุกตัวละครควรมีหน้าที่ของตัวเอง มีมุมมองต่อโลกเป็นของตัวเอง

ประเด็นที่ 2 นักแสดงนำมีการแสดงที่ครบรส

การแสดงของนักแสดงชายในละครโทรทัศน์ เรื่อง บุพเพสันนิวาส ในความเห็นของกลุ่มตัวอย่างนั้น พบว่า ตัวละครออกญาโหราธิบดีกับหมื่นสุนทรเทวา หรือพระเพทราชากับหลวงสรศักดิ์ มีหน้าตาท่าทาง บุคลิกภาพที่ใกล้เคียงกันมาก การแสดงของนักแสดงทำให้เกิดความเชื่อว่ามีสัมพันธ์ทางสายเลือดกันจริง ให้ความรู้สึกของความเป็นครอบครัว รวมไปถึงการแสดงตัวละครของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ออกญาโกษาธิบดี (ปาน) อาจารย์ชีปะขาว พระปีย์ กลุ่มตัวอย่างยังให้ข้อมูลว่า เป็นการแสดงที่น่าประทับใจ เป็นฉากที่จดจำได้แม่นยำ เช่น การปะทะอารมณ์ของ

สมเด็จพระนารายณ์มหาราชกับพระเพท นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า คัดเลือกตัวนักแสดงมาได้อย่างเหมาะสม และมีการแสดงที่ดีมีผลทำให้สามารถจำแนกบุคลิกลักษณะ พฤติกรรมของตัวละครได้ชัดเจน ซึ่งในละครโทรทัศน์ เรื่อง บุพเพสันนิวาสได้มีการคัดเลือกตัวนักแสดงเช่นเดียวกัน โดย Edgar Morin (2005) อภิปรายว่า นักแสดงคือช่องทางของ ตัวแบบ (Stars as Archetypal Channels) โดยนักแสดงสามารถสร้างตัวตนของตัวละครทั้งในและนอกจอ ซึ่งมีอิทธิพล อย่างมากต่อผู้ชมและการสร้างการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับบุคคลและวัฒนธรรมในช่วงเวลานั้น เช่นในกรณีของ Rudolph Valentino ซึ่งเป็นตัวแบบของชายหนุ่มคนรัก และ James Dean ที่มีอิทธิพลต่อตัวแบบกบฏ สอดคล้องกับการทำงานที่ ปรากฏในเชิงวิชาชีพ Sophie Elmhirst (2018) จาก The Guardian's ได้เขียนบทความจากการสัมภาษณ์ Nina Gold ผู้อำนวยการด้านการคัดเลือกนักแสดงในประเทศอังกฤษ ในบทความเรื่อง From Game of Thrones to The Crown: the woman who turns actors into stars – podcast ถึงบทบาทหน้าที่ของทีมคัดเลือกนักแสดงให้กับภาพยนตร์และซีรีส์ทาง โทรทัศน์ชื่อดังต่าง ๆ ว่า การคัดเลือกนักแสดงมักจะเป็นเรื่องที่ถูกมองข้าม เพราะเป็นงานที่เหมือนไม่เป็นรูปธรรม และ มักจะถูกตำหนิในวงกว้างเมื่อผิดพลาด ทั้งนี้ผู้กำกับภาพยนตร์หรือละครชุดทางโทรทัศน์ ทั้งในสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ เชื่อมั่นและให้ความสำคัญในการคัดเลือกนักแสดง โดยทำการทดสอบที่เรียกว่า The Chemistry Test เป็นการทดสอบ ความเข้ากันของนักแสดง เพื่อสร้างความรู้สึกปลอดภัย และสร้างภาพที่มีคุณภาพให้เชื่อถือได้ในภาพยนตร์ ซึ่ง Jim Makichuk (2011) เชื่อว่าปัจจัย 2 อย่างที่สำคัญในการทดสอบความเข้ากัน คือ นักแสดงทั้ง 2 คนต้องมีความสัมพันธ์ กัน เหมือนกับดั่งมือคู่เดียวกัน และเมื่อดูนักแสดงทั้งคู่แสดงด้วยกันแล้วทุกคนสัมผัสรู้สึกถึงความสนุกสนาน เพลินเพลิน ไปกับการชม ด้าน Martha Nochimson (2002) นักวิชาการด้านภาพยนตร์เขียนหนังสือชื่อ Screen couple chemistry ความเข้ากันของคู่นักแสดงเสมือนพาหนะที่สำคัญที่จะสร้างความใกล้ชิดและความสัมพันธ์ระหว่างเพศและมีผลต่อผู้ชม สำหรับในประเทศไทยมีการศึกษาเรื่อง ตัวละครและสไตล์การแสดงในบริบทและวัฒนธรรมไทย: กรณีศึกษาภาพยนตร์ ไทยที่ได้รับรางวัลแห่งชาติสุพรรณหงส์ ของ ปรวิ้น แพทยานนท์และคณะ พบว่า นักแสดงนำที่ได้รับรางวัลภาพยนตร์ แห่งชาติสุพรรณหงส์มีสไตล์การแสดงที่ค่อนข้างสมจริงและเป็นธรรมชาติ ซึ่งทัศนะของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการแสดงที่ดี พบว่า การแสดงที่ดี คือ การแสดงที่เป็นธรรมชาติ มีความสมจริง และมีความสมดุล

สรุปผลการศึกษา

จากวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาตัวแบบที่ปรากฏในตัวละครชาย และเพื่อศึกษาความแตกต่างของตัวแบบที่ ปรากฏในตัวละครชายของผู้ชมที่มีเพศสถานะต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ตัวละครนำชายทั้ง 5 ตัวละคร ปรากฏตัวแบบ หลัก ดังนี้

ตารางที่ 6 ตัวแบบหลักที่ปรากฏของตัวละครนำชาย

ตัวละคร / กลุ่มตัวอย่าง	หญิงโสด	หญิงสมรส	ชาย	เพศทางเลือก
หมื่นสุนทรเทวา	คนรัก	แสนดี	กล้าหาญ	คนรัก
หมื่นเรืองราชภักดี	แสนดี	กล้าหาญ	แสนดี	หนุ่มข้างบ้าน
หลวงสรศักดิ์	กล้าหาญ	กล้าหาญ	กล้าหาญ	กล้าหาญ
จ้อย	หนุ่มข้างบ้าน	หนุ่มข้างบ้าน	หนุ่มข้างบ้าน	หนุ่มข้างบ้าน
ออกญาโหราธิบดี	นักปราชญ์	กล้าหาญ	กล้าหาญ	นักปราชญ์

สรุปตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาตัวแบบที่ปรากฏในตัวละครชาย จากละครโทรทัศน์ เรื่อง บุพเพสันนิวาส พบว่า กลุ่มตัวอย่างสามารถจำแนกตัวแบบของตัวละครนำชายตามแนวคิดเรื่อง Archetype ของ Carl G. Jung ที่ Joseph Campbell นำมาประยุกต์ใช้ อันมีประเด็นที่น่าสนใจว่า กลุ่มตัวอย่างสามารถระบุตัวแบบที่ปรากฏจากตัวละครได้มากกว่า 1 ตัวแบบ โดยตัวละครนำที่มีบทบาทเด่น เช่น พระเอก-หมื่นสุนทรเทวา (คนรัก แสนดี กล้าหาญ) พระรอง-หมื่นเรือง ราชภักดี (แสนดี กล้าหาญ หนุ่มข้างบ้าน) จะปรากฏตัวแบบจำนวนมากกว่าตัวละครร่วม แสดงให้เห็นว่ามีบุคลิกลักษณะ

และพฤติกรรมในหลากหลายมิติ ครอบคลุมในหลากหลายสถานการณ์ ส่วนตัวละครร่วมจะมีตัวแบบที่ปรากฏเด่นชัดระหว่าง 1 -2 ตัวแบบ เช่น หลวงสรศักดิ์ (กล้าหาญ) จ้อย (หนุ่มขี้ขาง) และ ออกญาโหราธิบดี (นักปราชญ์ กล้าหาญ) ขณะที่ตัวแบบรองของตัวละครเด่นจะมีจำนวนมากกว่่าตัวละครรองเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่าตัวละครนำชายทุกตัวมีลักษณะนิสัย พฤติกรรม หน้าตา และบทบาทเฉพาะตัวที่แตกต่างกันไม่ซ้ำกัน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ชมละครรับรู้ จดจำและประทับใจในตัวละครและการแสดงของนักแสดงที่ได้รับบทบาท

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาความแตกต่างของตัวแบบที่ปรากฏในตัวละครชายของผู้ชมที่มีเพศสถานะต่างกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีสถานะโสดและกลุ่มเพศทางเลือก รับรู้และตีความตัวแบบหลักของตัวละครนำชายได้ใกล้เคียงกัน เช่น ตัวละครหมื่นสุนทรเทวา หลวงสรศักดิ์ จ้อย และออกญาโหราธิบดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงที่สมรสแล้วกับกลุ่มผู้ชายจะมีความคิดเห็นที่ตรงกันเกี่ยวกับตัวแบบของตัวละคร เช่น ในตัวละครหลวงสรศักดิ์ จ้อย และออกญาโหราธิบดี ขณะที่ตัวละครหมื่นสุนทรเทวา หมื่นเรืองราชภักดี มีความเห็นตามมุมมองของตนเอง โดยผู้หญิงที่สมรสแล้วจะพิจารณาตัวละครจากความสัมพันธ์กับคู่ครอง ส่วนผู้ชายมองจากมุมมองด้านกรงาน การปกป้องรักษาบ้านเมือง เช่นเดียวกับตัวละครพระเอก คือ หมื่นสุนทรเทวา ที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ระบุตัวแบบจากมุมมองส่วนบุคคลสาวโสดและกลุ่มเพศทางเลือกตีความตัวแบบตามที่เห็นในละครจึงมองว่าพระเอกมีตัวแบบของชายคนรัก ผู้หญิงที่สมรสแล้วใช้วิธีเปรียบเทียบกับความสัมพันธ์ของคู่สมรสในชีวิตจริง พระเอกจึงมีตัวแบบชายผู้แสนดี ตามใจและคอยช่วยเหลือกลุ่มผู้ชายเห็นว่าตัวแบบของชายหนุ่มผู้กล้าหาญ เพราะให้ความสำคัญกับบทบาททางประวัติศาสตร์ ด้านตัวละครหมื่นเรืองราชภักดี กลุ่มหญิงโสดและผู้ชายมองว่ามีตัวแบบของชายผู้แสนดี เพราะมีความเอาใจใส่และเห็นอกเห็นใจ ส่วนผู้หญิงที่สมรสแล้วมองบทพระรองว่าเป็นผู้กว้างขวาง รู้จักผู้มีอิทธิพลและเข้าร่วมในทุกสถานการณ์แม้ไม่เกี่ยวข้องกับตัวเองโดยตรง และกลุ่มเพศทางเลือกพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเข้ากับทุกเพศทุกวัยได้เป็นอย่างดี ทำให้ตัวละครหมื่นเรืองราชภักดีได้รับตัวแบบชายหนุ่มขี้ขาง

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ข้อ สรุปได้ว่า การที่ตัวละครชายในละครโทรทัศน์ เรื่อง บุพเพสันนิวาส ทั้ง 5 ตัวละครที่ทำการศึกษามีตัวแบบที่แตกต่างกันตามบทบาท ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของผู้ชมสามารถรับรู้และการตัดสินใจของแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตามตัวแบบหลักที่ปรากฏมีความใกล้เคียงกันและเหมือนกันในบางกลุ่ม ซึ่งหมายความว่าตัวละครแต่ละตัวสามารถแสดงบทบาทได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังสามารถระบุตัวแบบอื่นๆ หรือตัวแบบที่ปรากฏรองลงมาจากบุคลิกลักษณะของตัวละครที่ศึกษาได้ ดังนั้นปัจจัยที่ทำให้ตัวละครได้รับความนิยม คือ การที่ตัวละครมีบุคลิกภาพ พฤติกรรมที่เด่นชัด ในขณะที่เดียวกันสามารถแสดงตัวแบบอื่นๆ ให้ปรากฏให้เห็นมิติของความเป็นมนุษย์ในตัวละคร ซึ่งผู้ชมสามารถนำไปเทียบเคียงกับสถานการณ์ในชีวิตจริง นอกจากนี้การที่นักแสดงมีความสามารถในการถ่ายทอดบทบาทของตัวละครที่มีทั้ง ดี-เลว รัก-เกลียด มีส่วนทำให้ตัวละครเสมือนมีชีวิตเหมือนผู้คนที่พบได้ทั่วไปในสังคม

ทั้งนี้ จากการวิจัย สามารถนำไปเป็นแนวทางในการผลิตละครโทรทัศน์ โดยต้องคำนึงถึงใน 3 ประเด็น ได้แก่ “แวดล้อมด้วยจอมยุทธ์ เหมือนมนุษย์ที่แท้จริง มีทุกสิ่งให้เลือกสรร” แวดล้อมด้วยจอมยุทธ์ หมายถึง ผู้จัดละครไม่ควรละเลยเรื่องการคัดเลือกนักแสดงร่วม โดยต้องใส่ใจถึงความเหมาะสมต่อบทตัวละคร บุคลิกภาพ และหน้าตา เพราะมีส่วนทำให้ละครมีความกลมกล่อม ไม่ขัดตา มีตัวละครที่น่าสนใจให้เลือกดูหลายตัว ประการต่อมา เป็นมนุษย์ที่แท้จริง หมายถึง การสร้างตัวละครควรคำนึงถึงการสัมผัสใจคนดูในหลายมิติ มีรัก โลภ โกรธ หลง โดยใช้แนวคิดตัวละครแบบกลมที่มีการพัฒนาของตัวละครมาเป็นพื้นฐานในการสร้างตัวละคร สำหรับตัวละครนำ ควรมีตัวแบบหลักที่โดดเด่น ทำให้ผู้ชมละครเข้าใจได้อย่างชัดเจนและตัวแบบรอง ซึ่งจะช่วยสนับสนุนตัวละครนำให้มีมิติที่หลากหลาย เป็นตัวละครที่น่าสนใจ ส่วนตัวละครสมทบ ควรมีตัวแบบหลักที่โดดเด่น ให้เป็นที่จดจำ พร้อมไปกับการแสดงความสามารถทางกรแสดงและมีทุกสิ่งให้เลือกสรร กล่าวคือ การสร้างตัวละครให้มีตัวแบบที่มีความแตกต่าง หลากหลาย ในลักษณะของวงนักร้องเกาหลี มีตัวละครที่มากพอจะเป็นตัวแทนของผู้ชมละครในวงกว้าง ตัวแบบหลักที่โดดเด่นของตัวละคร สามารถสัมผัสกับความต้องการของผู้ชมให้เกิดความชื่นชอบได้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง จึงจะส่งผลให้เกิดความประทับใจและชื่นชอบ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรยุทธ์ สินธุ์พันธ์ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและสื่อสารการศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำปรึกษาในการทำวิจัยและเขียนบทความวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐยา ศิรกรวิไล.(2560). การดัดแปลงบทประพันธ์เป็นบทละครโทรทัศน์ในยุคที่วีดิทัศน์!! [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.facebook.com/NuttiyaSirakornwilai/posts/1525901184135504> [10 พฤษภาคม 2561].
- นลินทิพย์ เนตรวงศ์. (2560). ภาพตัวแทนของ “ผู้ชายในฝัน” ในละครโทรทัศน์แนวโรมานซ์. *วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์*. 211(กรกฎาคม-ธันวาคม 2560): 215-228.
- ปรวัน แพทยานนท์ และคณะ. (2554). ตัวละครและสไตล์การแสดงในบริบทและวัฒนธรรมไทย: กรณีศึกษาภาพยนตร์ไทยที่ได้รับรางวัล แห่งชาติสุพรรณหงส์. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 131 (25) (กรกฎาคม - ธันวาคม).
- พรธาดา สุวัธนวิช และอภิรักษ์ ชัยปัญหา. 2560. การเสวนาเรื่อง ‘ความเป็นชายในวรรณคดีไทย’. วันพฤหัสบดีที่ 27 กรกฎาคม 2560 ณ ห้องสมุด สุข ภายใจ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- Campbell, Joseph. (1973). *The Hero With A Thousand Faces*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Elmhirst, Sophie. (2018). *From Game of Thrones to The Crown: the woman who turns actors into stars* [Online]. Available from : <https://www.theguardian.com/news/2018/apr/26/game-of-thrones-the-crown-nina-gold-casting-director> [2018 May 10].
- Jacobi, Jolande. (1974). *Complex / Archetype / Symbol in the Psychology of C.G. Jung*. Trans. Ralph Manheim. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Irwin, D. S. (2012). *Displaced on Broadway: The modern evolution of the witch archetype on Broadway* (Order No.1522124). [Online]. Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1314415148).
- Jung, C. G. (1969). *The archetypes and the collective unconscious*. 2nd ed. Trans. R.F.C. Hull. In *The collected works of C. G. Jung* (Vol. 9, Part I). Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Jung, C. G. (1976). *The Portable Jung (Portable Library)*. London: Penguin Classics.
- Makichuk, Jim. (2011). *The Chemistry Test*. [Online]. Available from: <http://myfilmproject09.blogspot.com/2011/08/chemistry-test.htm>
- Morin, Edgar. (2005). *The Cinema, or The Imaginary Man*. Minnesota: Univ Of Minnesota Press.
- Myers, Isabel Briggs and Peter B. Myers. (1995). *Gifts Differing: Understanding Personality Type*. Reprint edition. CA: Davies-Black Publishing.
- Nochimson, Martha P. (2002). *Screen Couple Chemistry: The Power of 21st Edition*. Texas: University of Texas Press.
- Retrieved from <https://search.proquest.com/docview/1314415148?accountid=15637> [2018 May 10].
- Silverman, David. (2015). *12 Best Character Archetypes For Film: Part 1* [Online]. Available from: <https://blogs.psychcentral.com/hollywood-therapy/2015/03/12-best-character-archetypes-for-film-part-1/> [2018 May 10].